

DECIZIE

30 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Valentina Clevadi

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva, Oleg Sternioală
Ion Druță, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către reprezentantul Valentinei Lungo,
avocatul Ludmila Tanasieva,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Valentinei Lungo împotriva
lui Veaceslav Azmanov, intervenient accesoriu Natalia Azmanov și notarul public
Tatiana Durnescu cu privire la prelungirea termenului de acceptare a succesiunii,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2016, prin care a
fost respins apelul declarat de către Valentina Lungo și menținută hotărârea
Judecătoriei Buiucani municipiul Chișinău din 13 iulie 2015,

c o n s t a t ă:

La data de 06 februarie 2014, Valentina Lungo a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Veaceslav Azmanov, intervenient accesoriu notarul public
Tatiana Durnescu cu privire la prelungirea termenului de acceptare a succesiunii.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 19 septembrie 1986,
a înregistrat căsătoria cu Victor Lungo în or. Moncegorosc, reg. Murmansc, Rusia. Din
căsătorie copii nu au avut.

Menționează că, împreună cu soțul au locuit în Rusia, iar la data de 16 august
1994, soțul său a decedat în or. Olenegorsc, reg. Murmansc, Rusia.

Sușține că, la data de 25 august 1994, cu scopul și dorința de a demonstra
acceptarea succesiunii, a expediat o telegramă în adresa Biroului notarial Frunze,
mun.Chișinău, în raza căreia se afla averea succesorală, indicând datele despre
defunct, aflarea acestuia în căsătorie și existența sa ca soția lui.

Afirmă că, masa succesorală a soțului decedat constă din ½ cotă-parte din
apartamentul nr. 269 din or. Olenegorsc, str. Iujnaia,3, Federația Rusă, unde avea
ultimul domiciliu și ½ cotă-parte din imobilul cu nr. cadastral 0100507253010203 din
str. Drumul Crucii, 65, mun. Chișinău.

Relevă că, după decesul soțului Victor Lungo, fiind cetățean al altui stat,
Federația Rusă și fiind în vârstă, nu a avut posibilitate fizică și psihică, dar și materială
să vină în Republica Moldova pentru a-și perfectă actele, însă doar odată cu apariția

internetului și posibilitatea folosirii acestuia, a putut apela la serviciile și asistența unui avocat, obținând la data de 17 ianuarie 2012, certificatul de moștenitor legal nr.1186, care, ulterior prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2013, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 29 ianuarie 2014, a fost anulat și a fost dispusă radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului său asupra bunului imobil cu nr. cadastral 0100507.253.01.02.03.

Mai relevă că, atât Curtea de Apel Chișinău, cât și Curtea Supremă de Justiție s-au expus asupra dreptului său de a prelungi termenul de acceptare a succesiunii.

Invocă că, conform pct. 10 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 9 din 25 noiembrie 1991 cu privire la examinarea litigiilor în cauzele despre succesiune, moștenitorul legal ce a acceptat o parte din moștenire se consideră că a acceptat toată moștenirea, iar conform pct. 5 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție enunțată, conform art. 591 din Codul civil (redacția 1964), primirea certificatului de moștenitor este un drept și nu o obligație a moștenitorului.

Menționează că, conform Tratatului între Republica Moldova și Federația Rusă cu privire la asistența juridică și raporturile juridice în materie civilă, familială și penală din 25 februarie 1993, ratificat prin Hotărârea Parlamentului RM nr. 260-XIII din 04 noiembrie 1994, în vigoare din 26 ianuarie 1995, art. 13 stabilește că, actele, care au fost întocmite sau certificate de către instituția de justiție sau de o persoană oficială de pe teritoriul unei părți contractante, în limitele competenței lor și în forma stabilită și certificate cu sigiliu, sunt valabile pe teritoriul altor părți contractante fără vreo altă legalizare.

Solicită prelungirea termenului de acceptare a succesiunii rămasă după decesul soțului său, Victor Lungo.

Ulterior, Veaceslav Azmanov a depus o cerere, prin care a solicitat atragerea în proces a Nataliei Azmanov în calitate de intervenient accesoriu.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 13 noiembrie 2014 a fost atrasă în proces Natalia Azmanov în calitate de intervenient accesoriu de partea pârâtului.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 13 iulie 2015 a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2016 a fost respins apelul declarat de către Valentina Lungo și menținută hotărârea primei instanțe.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 aprilie 2016 a fost corectată din oficiu greșeala din dispozitivul deciziei instanței de apel prin înlocuirea sintagmei greșite „în componența, președintele ședinței, judecătorul Nina Vascan, judecătoria Eugenia Fistican, Veronica Negru” cu sintagma „în componența, președintele ședinței, judecătorul Nina Vascan, judecătoria Iurie Cotruță, Veronica Negru”.

La data de 25 aprilie 2016, reprezentantul Valentinei Lungo, avocatul Ludmila Tanasieva a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, hotărârile judecătorești sunt neîntemeiate și ilegale, deoarece instanțele judecătorești au încălcat normele de drept material și procedural.

Menționează că, instanța de apel a comis o încălcare gravă a normelor de drept procedural și, anume, la examinarea prezentei cauze a participat completul de judecată, format din judecătorii Nina Vascan, Iurie Cotruță și Veronica Negru, însă decizia instanței de apel a fost semnată de către judecătorii Nina Vascan, Eugenia Fistican și Veronica Negru.

Susține că, instanțele judecătorești greșit au concluzionat că, succesiunea nu a fost acceptată, deoarece acceptarea succesiunii a fost probată prin telegrama expeditată în adresa notarului din Republica Moldova.

Afirmă că, instanțele judecătorești au indicat greșit data intrării în vigoare a Tratatului bilateral între Republica Moldova și Federația Rusă cu privire la asistența juridică și raporturile juridice în materie civilă, familială și penală din 25 februarie 1993, ratificat prin Hotărârea Parlamentului RM nr. 260-XIII din 04 noiembrie 1994, deoarece acest Tratat a intrat în vigoare la 26 ianuarie 1995 și nu în anul 1999 cum indică instanțele ierarhic inferioare.

Relevă că, Valentina Lungo nu a avut posibilitate materială, fizică și psihică de a veni în Republica Moldova pentru a depune cerere de acceptare a succesiunii rămasă după decesul soțului său.

Mai relevă că, art. 582 din Codul civil (în redacția Legii din 26 decembrie 1964) și art. 1519 din Codul civil (în redacția Legii din 06 iunie 2002) prevede posibilitatea de a prelungi termenul de acceptare a succesiunii din motive temeinice – starea materială extrem de grea, lipsa de surse de venit, locul de trai în altă țară, iar Valentina Lungo corespunde cerințelor legislației pentru a i se prelungi termenul de acceptare a succesiunii.

Invocă că, notarul Tatiana Durnescu a primit dosarul succesoral deschis de Biroul notarial de stat al raionului Frunze, or. Chișinău, fiindu-i transmis cu telegrama recurentei din 25 august 1994 și doar l-a înregistrat conform noilor reguli în baza de date electronică.

Menționează că, primind din Rusia dosarul succesoral deschis de către recurentă, notarul Tatiana Durnescu a constatat că, recurenta a acceptat în termen succesiunea.

Susține că, în anul 2004, peste 10 ani de la decesul lui Victor Lungo, s-a adresat cu cerere Veaceslav Azmanov, care a indicat că, pretinde la averea rămasă după decesul mamei sale, care este sora lui Victor Lungo, însă aceasta nu a depus cerere pentru a pretinde la averea fratelui decedat.

Afirmă că, instanțele ierarhic inferioare nu au luat în considerare faptul că, Valentina Lungo nu a renunțat la moștenire.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 23 noiembrie 2016 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei și încheierii instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 46 alin. (2) CPC, în instanța de apel, pricinile se judecă de un complet compus dintr-un judecător (președinte al ședinței) și alți doi judecători.

În conformitate cu art. 389 alin. (1) și alin. (2) CPC, după încheierea dezbaterilor și susținerilor orale, completul de judecată se retrage în camera de deliberare pentru adoptarea deciziei. În urma deliberării, completul de judecată pronunță dispozitivul deciziei. Dispozitivul deciziei trebuie semnat de toți judecătorii completului de judecată și anexat la dosar.

În conformitate cu art. 390 alin. (4) CPC, decizia este semnată de toți judecătorii care au examinat apelul, inclusiv de judecătorul care are opinie separată.

Din actele cauzei și, anume, din procesul-verbal al ședinței instanței de apel din 24 februarie 2016 rezultă că, completul de judecată, care a examinat apelul declarat de către Valentina Lungo, a fost în următoarea componență: președintele ședinței, Nina Vascan, judecătorii Iurie Cotruță și Veronica Negru (f. d. 223, vol. I).

Faptul că, la examinarea prezentei cauze au luat parte judecătorii nominalizați reiese și din dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău emis și pronunțat la 24 februarie 2016, care, de altfel, și este semnat de judecătorii menționați (f. d. 226, vol. I).

Însă, deși și în partea introductivă a deciziei motivate a instanței de apel este indicat completul de judecată compus din președintele Nina Vascan, judecătorii Iurie Cotruță și Veronica Negru, în partea dispozitivă a acesteia în locul judecătorului Iurie Cotruță a fost indicat judecătorul Eugenia Fistican, care a și semnat decizia.

Se atestă că, judecătorul Eugenia Fistican, de fapt, nu a făcut parte din completul de judecată desemnat să judece apelul declarat de către Valentina Lungo, precum și nici nu a participat la deliberare.

Cu atât mai mult că, judecătorul Eugenia Fistican era incompatibilă să participe la examinarea prezentei cauze în virtutea prevederilor art. 53 și 54 CPC (f. d. 222).

Ca urmare, în speță se constată o încălcare evidentă a normelor de drept procedural la judecarea cauzei în instanța de apel.

La caz, se mai reține că, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 aprilie 2016 a fost corectată din oficiu greșeala din dispozitivul deciziei instanței de apel prin

înlocuirea sintagmei greșite „în componența, președintele ședinței, judecătorul Nina Vascan, judecătorii Eugenia Fistican, Veronica Negru” cu sintagma corectă „în componența, președintele ședinței, judecătorul Nina Vascan, judecătorii Iurie Cotruță, Veronica Negru”.

Însă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel greșit a concluzionat că, în dispozitivul deciziei a fost stabilită o omisiune mecanică și, anume, în loc de completul de judecată, compus din președintele ședinței, judecătorul Nina Vascan, judecătorii Eugenia Fistican, Veronica Negru a fost indicat completul de judecată, compus din președintele ședinței, judecătorul Nina Vascan, judecătorii Iurie Cotruță, Veronica Negru. Or, în conformitate cu art. 249 alin. (2) CPC, la cererea participanților la proces sau din oficiu, instanța judecătorească corectează greșelile sau omisiunile din hotărâre care țin de nume, calitatea procesuală, orice alte erori materiale sau de calcul evidente.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia și încheierea instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către reprezentantul Valentinei Lungo, avocatul Ludmila Tanasieva.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2016 și încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 aprilie 2016 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Valentinei Lungo împotriva lui Veaceslav Azmanov, intervenient accesoriu Natalia Azmanov și notarul public Tatiana Durnescu cu privire la prelungirea termenului de acceptare a succesiunii, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Valentina Clevadi

Tamara Chișca-Doneva

Oleg Sternioală

Ion Druță

Mariana Pitic